

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2134

av Olof Lavesson m.fl. (M)

Folkbildning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbildningens roll för det livslånga lärandet på en modern arbetsmarknad och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbildningens roll för att bekämpa utanförskapet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att utvärdera folkbildningens roll i stort och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Folkbildningens särart genom den svenska utbildningens historia är tydlig. Dess unika förmåga att anpassa sig till förändringar i samhället har bidragit till att den stärkt sin ställning. Folkbildningens roll i det civila samhällets arbete mot utanförskap och för demokrati och delaktighet är central. Att bryta människors utanförskap är en viktig förutsättning för ett framgångsrikt Sverige och folkhögskolorna och studieförbunden har en mycket viktig roll i detta arbete, exempelvis när det gäller att skaffa sig grundläggande behörighet till högskolestudier. Folkhögskolornas pedagogik och metodik passar många människor i olika åldrar och från olika sociala sammanhang.

Den nya tidens krav på livslångt lärande

Vi lever i en kunskapsintensiv tid där det livslånga lärandet utgör grunden för att kunna hävda sig i yrkeslivet och samhället i stort. Den tid är över när man läste en utbildning och sedan började på en arbetsplats där man blev kvar genom hela yrkeslivet med snarlika arbetsuppgifter. Dagens arbetsmarknad handlar om förändring, globalisering

och en pågående teknisk utveckling. Vi kommer alla som arbetstagare i allt högre utsträckning att behöva förkovra oss via utbildningar genom hela yrkeslivet.

Om folkbildningen skall kunna motsvara den nya tidens krav måste hela sektorn förändras med sin tid. Utvecklings- och kvalitetsarbete stärker förtroendet för folkbildningen och bidrar till att fler människor söker sig till det folkhögskolor och studieförbund erbjuder. Dagens friskolor har mycket att lära av våra första friskolor, folkhögskolorna.

Folkbildningens roll

Folkbildningen ger människor möjlighet till personlig utveckling, en meningsfull fritid, deltagande i kulturlivet och ett ökat engagemang för samhällsutvecklingen. Den bidrar till att män och kvinnor i alla åldrar har relevant och modern kompetens i sin yrkesutövning. Folkbildningen höjer bildnings- och utbildningsnivån generellt och bidrar till en bättre folkhälsa.

Folkbildningen bidrar i arbetet mot utanförskapet. Vägen ut ur arbetslöshet, utanförskap och fattigdom går nästan alltid via att stärka den egna personen via utbildning och kompetensutveckling. Här har folkbildningen i bred bemärkelse en unik kompetens som måste tillvaratas.

Studieförbunden

Om Sverige skall klara jobben är det nödvändigt med fler insatser för att höja utbildningsnivån generellt. Principen om livslångt lärande kommer att bli än mer aktuell i framtiden. Alla de organisationer som idag arbetar med folkbildning, allt från folkhögskolorna till studieförbund som Bilda, ABF och Medborgarskolan, har en rik historia av att utbilda människor.

Om vi förstår att rätt nyttja deras kunskap, men också vara tydliga i mål och utvärdering av dessa mål, kan det samlade folkbildnings-Sverige på ett fantastiskt sätt bidra till arbete, välfärd och livslångt lärande. En viktig faktor är dock att ersättningen till studieförbunden upplevs rättvis och styr mot statens syfte och att det stödjer dagens arbete mer än gårdagens.

Folkhögskolorna

Folkhögskolorna har historiskt sett spelat en viktig roll i Sverige. De har utbildat människor i bred bemärkelse och på ett bra sätt kompletterat de övriga svenska

skolformerna. Vidare har de spelat en viktig roll för yrkesutbildning av musiker, konstnärer och artister. I princip samtliga kantorer som är anställda inom Svenska kyrkan har sin basutbildning på någon folkhögskola.

Den miljö dessa skolor erbjuder, med alternativ pedagogik och ofta internatverksamhet, betyder mycket för många människor. Skolornas allmänna linjer är ett viktigt alternativ för många. Alliansregeringen lade i mars 2014 fram propositionen (2013/14:172) Allas kunskap – allas bildning. Propositionen innehåller en ny målformulering för den statliga folkbildningspolitiken som förtydligar statens ambitioner med politiken och att folkbildningens målgrupp är bredare än målgruppen för vuxenutbildningen. I propositionen presenteras en ny modell för utvärdering av folkbildningen och dess effekter. Med hänsyn till folkbildningens viktiga roll i samhället ansåg alliansregeringen att det är angeläget att regelbundet utvärdera den verksamhet som med stöd av statsbidrag anordnas av folkhögskolor och studieförbund.

Alliansregeringen gav därför Statskontoret i uppdrag att hålla samman utvärderingen med stöd av underlag från Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering och Myndigheten för kulturanalys. Erfarenheterna från denna utvärdering bör ligga till grund när den framtida politiken för folkbildningen i stort utformas.

Olof Lavesson (M)

Cecilia Magnusson (M)

Isabella Hökmark (M)

Saila Quicklund (M)

Eva Lohman (M)